

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2019-07-24 Nr. (39.8-42)-3-2846

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. LIEPOS 10 D. SPRENDIMO PATIKSLINIMO

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m. liepos 10 d. priėmė nutarimą Nr. 729 „Dėl Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1741(2)“ (toliau – Nutarimas), kuriuo nepritariama Lietuvos Respublikos Seimo narių pateiktam Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1741(2) (toliau – Projektas). Taip pat Vyriausybė nusprendė pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai parengti ir iki 2019 m. spalio 1 d. pateikti Vyriausybei įstatymo, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla, projektą (Vyriausybės 2019 m. liepos 10 d. posėdžio protokolas Nr. 28, 28 klausimas (toliau – Protokolas)).

Prašome į Vyriausybės posėdžio darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Protokole nurodyto Vyriausybės sprendimo pakeitimo, patikslinant, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kartu su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba yra pavedama parengti ir iki 2020 m. spalio 1 d. pateikti Vyriausybei įstatymo, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla, projektą, dėl toliau nurodytų priežasčių.

Rengiant įstatymo, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla, projektą, reikia kompleksiškai išnagrinėti faktinę situaciją, teisinę bazę, įvertinti ir suderinti skirtingų visuomenės grupių interesus, atlikti siūlomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą. Vyriausybė, nepritardama siūlomam Projektui, įsipareigojo parengti įstatymo projektą, kuriuo būtų nustatytas tinkamas teisinis reguliavimas.

Šiuo metu neteisminė skolų išieškojimo veikla įstatymu nėra reguliuojama. Europos Sąjungos teisės aktuose taip pat nesprenžiamie klausimai, susiję su neteisminiu skolų išieškojimu. Nutarimo derinimo su suinteresuotomis šalimis metu buvo gauta daug institucijų pastabų ir prieštaringų pasiūlymų. Pavyzdžiui, Lietuvos laisvosios rinkos institutas nepritaria veiklos licencijavimui, o Lietuvos kreditų valdymo įmonių asociacija tvirtina priešingai, t.y. kad būtina atsižvelgti į Europos Sąjungos iniciatyvas ateityje licencijuoti neteisminę skolų išieškojimo veiklą. Kadangi įstatymu siekiama reguliuoti asmenų civilinius santykius, dalis reikšmingų susijusių klausimų gali būti ne specialaus įstatymo reguliavimo dalykas, o, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso.

Atžvelgiant į nurodytus argumentus ir aplinkybę, kad įstatymo, kuriuo būtų reguliuojama iki šiol neregamentuota neteisminio skolų išieškojimo veikla, projektą pavesta parengti per 2 mėnesius, o vienas iš jų – vasaros mėnuo, yra realus rizikos veiksnys, kad Vyriausybės siekis nebus įgyvendintas.

Be to, įstatymo projektui parengti būtina sudaryti tarpžinybinę darbo grupę iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atstovų. Svarstant Nutarimo projektą, buvo sprendžiama, kuriai institucijai pagal kompetenciją priskirti šio įstatymo projekto rengimą. Nors nuspręsta, kad įstatymo projektą rengs

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, tačiau, atsižvelgiant į teisinio reguliavimo tikslus, taip pat svarbu į projekto rengimą įtraukti kitas šiame rašte minimas institucijas:

1) Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos 2015–2018 metų strategijoje, patvirtintoje Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 281 „Dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos 2015–2018 metų strategijos patvirtinimo“, nustatyta, kad Teisingumo ministerija ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba yra atsakingos už tyrimo, siekiant susipažinti su užsienio valstybių patirtimi, kaip apsaugoti vartotojų teises skolas išieškant ne teisme, atlikimą ir pasiūlymų dėl šios srities vartotojų teisių apsaugos tobulinimo pateikimą.

2) Įstatymo projekto siekis yra pirmiausia apginti vartotojų ir verslo subjektų, kaip vartotojų, interesus, taip pat spręsti dėl skolinių įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo kylančias socialines problemas. Europos Sąjungos direktyvose, reglamentuojančiose finansinių paslaugų teikimą, vartotojo sąvoka paprastai yra išplečiama – ji apima smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus, kadangi pastarieji, kaip ir vartotojai, paprastai neturi didesnės derybinės patirties santykiuose su finansinių paslaugų teikėjais (kreditoriais) ir daugelį susitarimų sudaro prisijungimo būdu. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, nurodyta, kad Teisingumo ministerijos veiklos tikslas yra formuoti politiką vartotojų teisių apsaugos srityje, o viena iš funkcijų – rengti vartotojų teisių apsaugos srities įstatymų projektus.

3) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba jau šiandieną nagrinėja ginčus, kylančius tarp vartotojo ir skolas išieškančios įmonės, tais atvejais, kai minėta įmonė yra sudariusi reikalavimų perleidimo sutartį su pardavėju ar paslaugos teikėju ir pagal ją įgijo reikalavimo teisę. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vertina, ar skolos išieškojimo įmonių veiksmai atitinka nesąžiningos komercinės veiklos požymius, t. y. vertina, ar įmonės neteikė vartotojams informacijos, kokia tvarka atliekami skolos išieškojimo veiksmai, kokios skolos išieškojimo priemonės taikomos konkrečiu atveju, kokia yra kiekvieno išieškojimo kaina ir ar nėra agresyvios komercinės veiklos požymių.

4) Vadovaudamasi Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 8 d. nutarimo Nr. 1088 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ 7.10 papunkčiu, Finansų ministerija formuoja asmens nemokumo politiką šalyje. Rengiant įstatymo projektą, reikės spręsti su finansų sritimi susijusius klausimus.

Siekiant parengti tinkamą įstatymo, kuriuo būtų reguliuojama neteisminio skolų išieškojimo veikla, projektą, būtina skirti pakankamai laiko analizei, teisinio reglamentavimo rengimui ir derinimui. Remdamiesi nurodytais argumentais, prašome šiame rašte keliamą klausimą teikti Vyriausybei svarstyti kaip įmanoma skubiau. Dėkojame už bendradarbiavimą.

Laikinai einantis

ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Virginijus Sinkevičius